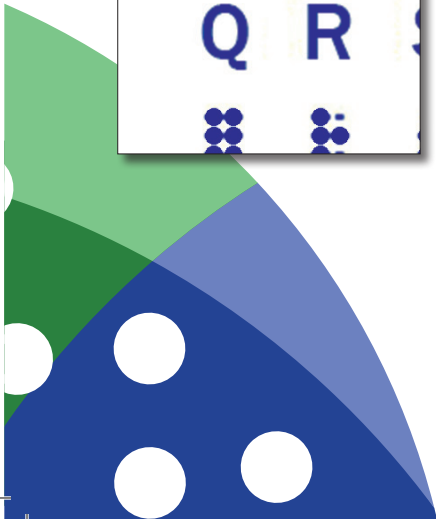
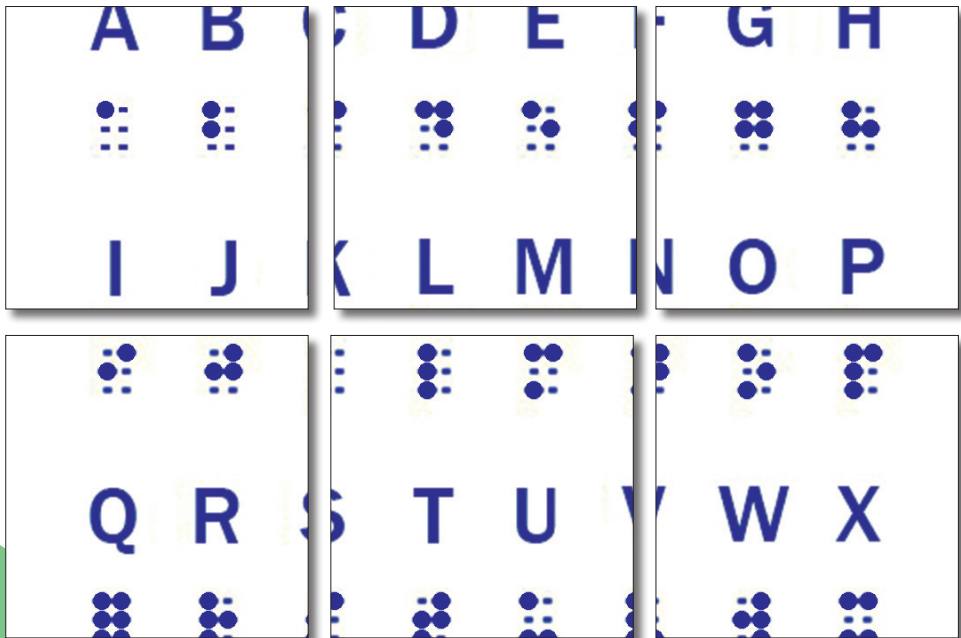

Punktskrift

– en nyckel till självständighet

Synskadades läs- och skriftspråk

Punktskriften är gravt synskadade människors egna läs- och skriftspråk och det är det enda de har. Punktskriften ger möjlighet att inhämta och sprida kunskap och underlättar den synskadades självständiga liv. Det räcker inte med talande hjälpmedel eller inläst material. Punktskriften är oersättlig. Att få lära sig läsa och skriva samt att kunna använda valfritt uttrycksmedel är en grundläggande mänsklig rättighet.

Brailles briljanta idé

Punktskriften utvecklades av fransmannen Louis Braille (1809-1852). Braille förlorade synen redan när han var liten och då fanns ännu inget fungerande läs- och skriftspråk för synskadade. År 1825, redan som 16-åring, hade Braille utvecklat punktskriftssystemet.

Punktskriften i vardagen

Med hjälp av punktskriften kan en synskadad till exempel läsa en tidningsartikel, ett brev, punktmärkningen på en kryddbuk, eller egna anteckningar. Dessutom finns det noter i punkt.

Även på offentliga platser är punktskriften till stor nytta. Det finns punktmärkning på bland annat frimärken, läkemedelsförpackningar och i tåg.

Punktskriftens uppbyggnad

I punktskrift utformas en bokstav av en eller flera upphöjda punkter inom en så kallad punktskriftcell. Den utgörs av sex punkter i en stående rektangel, två i bredd och tre på höjden. Punkterna i cellen är numrerade uppifrån och ner – från ett till tre i den vänstra kolumnen och från fyra till sex i den högra. Punkterna kan kombineras på 63 olika sätt.

Att läsa och skriva punktskrift

Punktskriften är en kännbar, taktill skrift som känns av med fingertopparna. Punktskriften går att läsa och skriva på olika sätt.

För skrivning används vanligen en punktskriftsmaskin. Tangenterna motsvarar punktcellens punkter.

En reglett består av två plattor. Mellan plattorna läggs ett papper och därefter prickar man in punkterna med ett stålstift, spegelvänt från höger till vänster.

Med hjälp av en punktskriftsskärm kan den synskadade läsa text på datorn. Det går också att koppla en punktskriftsprinter till datorn.

Att lära sig punktskrift

Synskadade barn lär sig punktskrift i skolan. Även människor som blivit synskadade i vuxen ålder kan lära sig punktskrift för att klara av olika vardagssituationer. För att lära sig punktskrift behövs emellertid handledning. Förbundet Finlands Svenska Synskadade (FSS) ordnar punktskriftskurser för olika målgrupper.

Vad vill FSS?

FSS strävar efter att öka medvetenheten om punktskriftens betydelse, höja dess profil och ordna systematisk utbildning av punktskriftsinstruktörer. FSS arbetar också för att det ska finnas meningsfull läsning av hög kvalitet i punkt på svenska.

FÖRBUNDET FINLANDS SVENSKA SYNSKADADE

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. (FSS) är en organisation av svenskspråkiga synskadade i Finland. FSS har sju medlemsföreningar med verksamhetscentrum i Jakobstad, Vasa, Åbo, Mariehamn, Ekenäs, Helsingfors och Borgå. Förbundet har cirka 1000 synskadade personmedlemmar.

FSS verkar för att de svenskspråkiga synskadade i Finland ska uppnå full samhällelig delaktighet och jämlikhet. FSS mål är att bevaka de svenskspråkiga synskadades intressen och producera tjänster som kompletterar samhällets serviceutbud.

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f.
Parisgränden 2 A 1 00560 Helsingfors
tfn 09-696 2300
www.fss.fi
info@fss.fi

